Rayat Shikshan Sanstha's

Annasaheb Awate College, Manchar

Department : Marathi (2022-23)

Learning Outcomes

Program Outcomes (PO):

- **PO1. The students gain knowledge in the humanities, social sciences, language and literature that enables them to be sufficiently perceptive and sensible towards society and the self.**
- **PO2. The B.A. graduates will be familiar with the traditions and concepts in the linguistic, social, economic, historical, geographic, political, ideological, and philosophical disciplines.**
- **PO3. The programme also gives graduates the ability to take a variety of competitive exams and select the postgraduate programme of their interest.**
- **PO4. The B.A. programme helps students develop knowledge with human values framing the base to deal with varied life situations with courage and humanity.**
- **PO5. The Students will be motivated enough to think critically and creatively in order to find remedies for a variety of issues that face people today and make the world a better place than it has ever been.**
- **PO6. This Programme provides the base and foundation for to be the responsible citizen of the country.**

Program specific outcomes (PSO) Marathi

A degree in Marathi provides with the wide range of transferrable skills which is important

- **PSO1:** Ability for clear expression for both oral and written.
- **PSO2:** Attend the potential knowledge of Marathi language, their trends and terms.
- **PSO3:** Understand the code of conduct cultural issues.
- **PSO4:** Understand the era trends and study of literature such as Indian literature (Gramin, Dalit, strivadi folk-literature etc.)
- **PSO5 :** Get Information about the history of Modern Marathi Literature.
- **PSO6 :** study News Writing for Media.

Course Outcomes (CO) : Marathi :

BA Programme		
Class	**Course Name**	**Course Objectives & Outcome**
FYBA	मराठी साहित्य : कथा आणि एकांकिका किंवा व्यवहारिक व उपयोजित मराठी भाग १/२ (G1-k/v)	**Objectives :** १. मराठी साहित्यासंबंधी रुची निर्माण करणे. २. विद्यार्थांच्या वाङ्मयीन अभिरुचीचा विकास करणे ३. कथा आणि एकांकिका साहित्य प्रकार समजून घेणे. ४. भाषिक व लेखन कौशल्य विकसित करणे. ५. मराठीचा कार्यालयीन / व्यवसायिक कामकाजात वापर, गरज व स्वरूप विशेषांची माहिती करून देणे. **Outcome :** १. मराठी साहित्यासंबंधी रुची निर्माण झाली. २. भाषिक क्षमता विकसित झाली. ३. भाषिक व लेखन कौशल्य विकस झाला.
FYBCOM	भाषा, साहित्य आणि कौशल्यविकास (G1)	**Objectives :** १. मराठी साहित्यासंबंधी रुची निर्माण करणे. २. विविध क्षेत्रातील कर्तृत्ववान व्यक्तींच्या कार्याची व विचारांची ओळख करून देणे. ३. भाषिक क्षमता विकसित करणे. ४. भाषिक व लेखन कौशल्य विकसित करणे. ५. मराठीचा कार्यालयीन / व्यवसायिक कामकाजात वापर, गरज व स्वरूप विशेषांची माहिती करून देणे. **Outcome :** १. मराठी साहित्यासंबंधी रुची निर्माण झाली. २. भाषिक क्षमता विकसित झाली. ३. भाषिक व लेखन कौशल्य विकस झाला. ४. विद्यार्थांच्या वाङ्मयीन अभिरुचीचा विकास झाला.
SYBA	भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार:कांदबरी / ललित गद्य व व्याहारीक उपयोजित मराठी (G2-k/v)	**Objectives :** १. कांदबरी या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप ,घटक,प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे, २. नेमलेल्या कांदबरीचे आकलन ,आस्वाद आणि विश्लेषण करणे. ३. भाषिक कौशल्याची क्षमता विकसित करणे. ४. नेमलेल्या अभ्यासपुस्ताकातील ललीतगद्याचे आकलन ५. कार्यालयीन भाषा व्यवहारातील लेखन कौशल्याची ओळख करून देणे. ६. आकलन व आस्वाद क्षमता विकसित करणे. ७. उपयोजित व सर्जनशील लेखनाची क्षमता विकसित करणे. ८. मराठी भाषेची लियीन, व्यावसायिक कामकाजातील गरज, स्वरूप आणि उपयोजन यांची माहिती करून घेणे. ९. कार्यालयीन व्यावसायिक भाषा व्यवहारासाठी आवश्यक लेखनकौशल्ये प्राप्त करणे. १०. नवसमाजमाध्यमांतील विविध भाषिक आविष्कारांचे स्वरूप समजून घेणे. १०. पारिभाषिक संज्ञाची ओळख करून देणे.

		Outcome : १. कांदबरी या साहित्य प्रकारांच्या तात्विक घटकांचे ज्ञान झाले. २. आधुनिक मराठी साहित्यातील निवडक चरित्र-आत्मचरित्र यांचे आकलन व आस्वाद क्षमता विकसित करण्यात आली. ३. पारिभाषिक संज्ञाची ओळख करून दिली.
	आधुनिक मराठी साहित्य : सत्र पहिले प्रकाशवाटा (DSE 1A(3))	**Objectives :** १. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना समजावून घेणे. २. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराच्या प्रेरणा आणि वाटचाल यांची ओळख करून घेणे. ३. ललित गद्यातील अन्य साहित्यप्रकारांच्या तुलनेत आत्मचरित्राचे वेगळेपण समजावून ४. नेमलेल्या या आत्मचरित्राचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे. मराठी साहित्यप्रकारांच्या तात्त्विक घटकांचे ज्ञान देणे. ५. साहित्य विषयक अभिरुची निर्माण करणे. ६.साहित्याचे आकलन व मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करणे. ७. मराठीतील अभिजात साहित्यकृतीचा संस्कार घडवणे. ८. साहित्याचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित करणे. ९. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना समजावून घेणे. १०. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराच्या प्रेरणा आणि वाटचाल यांची ओळख करून घेणे. ११.ललित गद्यातील अन्य साहित्यप्रकारांच्या तुलनेत आत्मचरित्राचे वेगळेपण समजावून १२. नेमलेल्या या आत्मचरित्राचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे. १३. मध्ययुगीन गद्य-पद्य साहित्यप्रकारांची ओळख करून घेणे. १४. नेमलेल्या अभ्यासपुस्तकातील मध्ययुगीन गद्य-पद्याचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे **Outcome :** १. मराठी साहित्यप्रकारांच्या तात्त्विक घटकांचे ज्ञान झाले. २. साहित्याचे आकलन व मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करण्यात आली. ३.साहित्याचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित झाली.
	सत्र दुसरे मध्ययुगीन मराठी साहित्य: निवडक मध्ययुगीन गद्य, पद्य [DSE 2 A(3)]	**Objectives :** १. मराठी साहित्य परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे. २. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रेरणा ज्ञात करून देणे. ३. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रवृत्ती ज्ञात करून देणे. ४. साहित्यप्रकारांच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे. ५. साहित्याच्या पार्श्वभूमी संबंधी आकलन करून देणे. **Outcome :** १. मराठी साहित्य परंपरेचे स्थूल ज्ञान प्राप्त झाले. २. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रेरणा आणि प्रवृत्ती ज्ञात झाल्या ३. साहित्याची पार्श्वभूमी आकलन झाली.

	साहित्यविचार DSE 1B (3) सत्र पहिले साहित्य समीक्षा DSE 2B (3) सत्र दुसरे	१. भारतीय आणि पाश्चात्य साहित्यविचाराच्या आधारे साहित्याची संकल्पना, स्वरूप आणि प्रयोजनविचार समजावून घेणे. २. साहित्याची निर्मितिप्रक्रिया समजावून घेणे. ३. साहित्याची भाषा आणि शैली विषयक विचार समजावून घेणे. ४. साहित्य समीक्षेची संकल्पना, स्वरूप यांचा परिचय करून घेणे. ५.साहित्य आणि समीक्षा यांचे परस्पर संबंध समजावून घेणे व अभ्यासणे. ६. साहित्यप्रकारानुसार समीक्षेचे स्वरूप समजावून घेणे व अभ्यासणे. ७. ग्रंथ परिचय, परीक्षण व समीक्षण यातील फरक समजावून घेणे. **Outcome** १. साहित्यनिर्मिती प्रक्रिया समजली २. साहित्याच्या भाषेचे स्वरूप समजले. ३. साहित्यसमीक्षा संकल्पना समजली. ४. साहित्य आणि समीक्षा यांचा परस्पर संबंध समजून घेण्यास मदत झाली.
	प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन |SEC 2 A (2)] मराठी भाषिक संज्ञापन कौशल्ये MIL 2(2) सत्र पहिले नवमाध्यमे आणि समाज माध्यमांसाठी मराठी	**Objective :** १. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळविणे. २. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी आवश्यक प्रशिक्षण घेणे. ३. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी प्रात्यक्षिकासह उपयोजनाची कौशल्ये मिळविणे. प्रकाशन संस्था, जाहिरात संस्था, छापखाने, वृत्तपत्र कार्यालये, वितरण संस्था, ग्रंथ विक्री दुकाने, फ्लेक्स निर्मिती केंद्र, वार्ताहर यांना भेटी देऊन प्रशिक्षण घेणे. ४. जाहिरात, मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळविणे. ५. जाहिरात, मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी आवश्यक प्रशिक्षण घेणे. ६. जाहिरात, मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी प्रात्यक्षिकासह उपयोजनाची **Outcome** १.प्रकाशन व्यवहार आणि संपादन प्रक्रिया समजण्यास व विकसित होण्यास मदत झाली. २. प्रात्यक्षिक आणि संदर्भीय लेखन समजण्यास मदत झाली. ३. जाहिरात व मुलाखत लेखन कौशल्ये विकसित झाली ४. प्रगत भाषिक कौशल्यांची क्षमता विकसित करणे. **Objectives :** १. प्रसारमाध्यमांतील संज्ञापनातील स्वरूप आणि स्थान करणे, २. व्यक्तिमत्त्व विकास आणि भाषा यांच्यातील सहसंबंध स्पष्ट करणे. ३. लोकशाहीतील जीवनव्यवहार आणि प्रसारमाध्यमे यांचे परस्पर संबंध स्पष्ट करणे. ४.प्रसारमाध्यमांसाठी लेखनक्षमता विकसित करणे. ५.संज्ञापनातील नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचे स्वरूप आणि स्थान स्पष्ट करणे.

	MIL 2(2) सत्र दुसरे	६.भाषा, जीवनव्यवहार आणि नवमाध्यमे, समाजमाध्यमांचे परस्परसंबंध ७.नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांसाठी लेखनक्षमता विकसित करणे. ८.नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांविषयक साक्षरता निर्माण करणे. स्पष्ट करणे. ९.नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचा वापर आणि परिणाम याबद्दल चर्चा करणे. **Outcome** १. प्रगत भाषिक कौशल्ये विकसित होण्यास मदत झाली. २. प्रसार माध्यमांचे स्वरूप समजले. ३. समाजमाध्यमावर लेखन करण्याचे सामर्थ्य प्राप्त झाले.
TYBA	आधुनिक मराठी साहित्य आणि उपयोजित मराठी (G3-k/v)	**Objectives :** १. आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध वाङ्मयप्रकारांचा परिचय वाढवणे. २. भाषिक कौशल्याची व संपर्क माध्यमे यांचा परस्पर संबंध समजावून देणे. ३. भाषेचे यथोचित आकलन व वापर करण्याची क्षमता विकसित करणे. ४. मराठीचा कार्यालयीन कामकाजात होणारा वापर,गरज ज्ञात करून देणे. ५. विद्यार्थ्यांची वाचन व लेखन क्षमता विकसित करून त्यांच्या मध्ये साहित्य परीक्षणाची आवड निर्माण करणे. **Outcome :** १. आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध वाङ्मयप्रकारांचा परिचय झाला. २. भाषिक कौशल्ये विकसित झाली आणि संपर्क माध्यमे यांचा वापर करण्याचे कौशल्य प्राप्त झाले. ३. भाषेचे यथोचित आकलन व वापर करण्याची क्षमता विकसित झाली.
	साहित्यविचार (S3)	**Objectives :** १. साहित्याचे स्वरूप व प्रयोजने समजावून देणे. २. साहित्य निर्मितीची प्रक्रिया ज्ञात करून देणे. ३. साहित्याची आस्वाद आणि अभिरुची प्रक्रिया समजावून देणे. ४. साहित्य आणि समाज यातील परस्पर संबंध समजावून देणे. ५. साहित्यप्रकारची संकल्पना आणि वाङ्मयीन मूल्ये समजावून देणे. **Outcome :** १. साहित्याचे स्वरूप व निर्मितीची प्रयोजने समजली. २. साहित्याचा आस्वाद आणि अभिरुची प्रक्रिया विकसित झाली. ३. साहित्य आणि समाज यातील परस्पर संबंध समजला.

	भाषाविज्ञान (S4)	**Objectives :** १. भाषाकुलाची संकल्पना व उत्पत्तीचा अभ्यास करणे. २. मराठी भाषेचा उत्पत्ती काळ आणि स्थितीगती जाणून घेणे. ३. भाषा म्हणून मराठीच्या वाटचालीचा आढवा घेणे. ४. स्वनिम संकल्पना आणि रुपिम व्यवस्था समजावून देणे. ५. वाक्यविन्यास व अर्थविन्यास या वैज्ञानिक संकल्पनांचा सूक्ष्म परिचय करून देणे. **Outcome :** १. भाषाकुलाची संकल्पना व उत्पत्तीचा अभ्यास झाला. २. मराठी भाषेचा उत्पत्ती काळ आणि स्थितीगती याविषयीचे ज्ञान प्राप्त झाले. ३. भाषा म्हणून मराठीच्या वाटचालीचा आढवा समजला. ४. स्वनिम संकल्पना आणि रुपिम व्यवस्था समजली.
MA Programme		
Class	**Course Name**	**Course Objectives & Outcome**
M.A.- I	भाषाव्यावहार आणि भाषिक कौशल्य भाग १/ भाग २	**Objectives :** १. विविध स्तरावरील भाषिक कौशल्य व क्षमता विकसित करणे. २. व्यक्तिमत्व विकास व भाषिक कौशल्य परस्पर संबंध समजावून देणे. ३. प्रसारमाध्यमे स्वरूप समजावून देणे. ४. मुलाखत लेखन व भाषांतर या कौशल्याचे स्वरूप समजावून देणे. ५. जनसंपर्क कौशल्याची आवशकता व तंत्रे समजावणे. **Outcome :** १. विविध स्तरावरील भाषिक कौशल्य व क्षमता विकसित झाल्या. २. मुलाखत लेखन व भाषांतर या कौशल्याचा विकास झाला. ३. जनसंपर्क कौशल्याची आवशकता व तंत्रे समजली.
	अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १८१८ ते इ.स. २०१०)	**Objectives :** १. मराठी साहित्य परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे. २. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रेरणा ज्ञात करून देणे. ३. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रवृत्ती ज्ञात करून देणे. ४. साहित्यप्रकारांच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे. ५. साहित्याच्या पार्श्वभूमी संबंधी आकलन करून देणे. **Outcome :** १. मराठी साहित्य परंपरेचे स्थूल ज्ञान प्राप्त झाले. २. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रेरणा आणि प्रवृत्ती ज्ञात झाल्या. ३. साहित्याची पार्श्वभूमी आकलन झाली.
	ऐतिहासिक भाषाविज्ञान व सामाजिकभाषाविज्ञान	**Objectives :** १. भाषाकुलाची संकल्पना व उत्पत्तीचा अभ्यास करणे. २. मराठी भाषेचा उत्पत्ती काळ आणि स्थितीगती जाणून घेणे. ३. भाषा म्हणून मराठीच्या वाटचालीचा आढवा घेणे. ४. समाजातील भाषा उपयोजनातील विविधता समजून घेणे. ५. सामाजिक भाषाविज्ञान संकल्पना, स्वरूप व व्याप्ती अभ्यासणे. **Outcome :** १. भाषाकुलाची संकल्पना व उत्पत्ती समजली. २. मराठी भाषेचा उत्पत्ती काळ आणि स्थितीगती समजली. ४. समाजातील भाषा उपयोजनातील विविधतेचे आकलन झाली.

		५. सामाजिक भाषाविज्ञान संकल्पना, स्वरूप व व्याप्ती समजली.
	ऐच्छिक : ग्रामीण / दलित साहित्य	**Objectives :** १. ग्रामीण साहित्याची निर्मिती व कारण परंपरा समजावून देणे. २. दलित साहित्याची निर्मिती व कारण परंपरा समजावून देणे. ३. ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप व कार्य यांची चिकित्सा करणे. ४. दलित साहित्यातील वेदना, विद्रोह याचे स्वरूप समजावून देणे. ५. ग्रामीण व दलित साहित्याचे योगदान, गती आणि दिशा यांची मीमांसा करणे. **Outcome :** १. ग्रामीण आणि दलित साहित्याची निर्मिती व कारण परंपरा समजली. २. ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप व कार्य यांची माहिती मिळाली. ३. दलित साहित्यातील वेदना, विद्रोह याचे स्वरूप समजले. ४. ग्रामीण व दलित साहित्याचे योगदान, गती आणि दिशा यांचे आकलन झाले.
M.A.- II	प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार	**Objectives :** १. लेखन कौशल्य आत्मसात करण्यास मदत करणे. २. प्रसारमाध्यमाचे समाजातील महत्त्व विशद करणे. ३. प्रसारमाध्यमातील मराठी भाषेचे स्थान स्पष्ट करणे. ४. प्रसारमाध्यमासाठी भाषिक क्षमता विकसित करणे. ५. प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार यातील परस्पर संबंध समजावून देणे. **Outcome :** १. प्रसारमाध्यमासाठीचे लेखन कौशल्य आत्मसात झाले. २. प्रसारमाध्यमासाठी भाषिक क्षमता विकसित झाल्या. ३. प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार यातील परस्पर संबंध स्पष्ट झाला.
	साहित्य : समीक्षा व संशोधन	**Objectives :** १. साहित्य समीक्षा व्यवहाराची समज व संकल्पना समजावून देणे. २. समीक्षा पद्धतीमागील दृष्टी समजावून देणे. ३. मराठी साहित्य समीक्षकांची परंपरा व क्षमता ज्ञात करून देणे. ४. संशोधनाची संकल्पना, प्रयोजने व पद्धती समजावून देणे. ५. संशोधन करण्याची दृष्टी व क्षमता विकसित करणे. **Outcome :** १. साहित्य समीक्षा व्यवहाराची समज व संकल्पना समजली. २. मराठी साहित्य समीक्षकांची परंपरा व क्षमता विकसित झाल्या. ३. संशोधनाची संकल्पना, प्रयोजने व पद्धती समजल्या.
	नेमलेल्या अर्वाचीन साहित्यकृतीचा अभ्यास	**Objectives :** १. अर्वाचीन कालखंडातील साहित्यप्रकार, संकल्पना व स्वरूप लक्षात घेणे. २. साहित्यकृतींची वैशिष्टये जाणून घेणे. ३. साहित्यकृतींतील साहित्यिकमूल्ये आणि जीवनमूल्ये जाणून घेणे. ४. अर्वाचीन साहित्यप्रकारांची वैशिष्टेये जाणून घेणे . ५. कालखंड आणि साहित्यकृतीच्या निर्मितीचा अनुबंध शोधणे. **Outcome :** १. अर्वाचीन कालखंडातील साहित्यप्रकार, संकल्पना व स्वरूप समजले. २. साहित्यकृतींची वैशिष्टये समजली.

		३. कालखंड आणि साहित्यकृतीच्या निर्मितीचा अनुबंध शोधला.
	ऐच्छिक : लोकसाहित्याची मूलतत्त्वे आणि मराठी लोकसाहित्य	**Objectives :** १. लोकसाहित्याची संकल्पना समजावून देणे. २. लोकसाहित्याचे स्वरूप व व्याप्ती समजावून घेणे. ३. लोकसाहित्याची सर्वसमावेशता लक्षात आणून देणे. ४. लोकसाहित्यातील विविध प्रकार समजावून देणे. ५. मराठी लोकसाहित्यातील सामाजिक, सांस्कृतिक, धर्मिक जाणिवा स्पष्ट करणे. **Outcome :** १. लोकसाहित्याची संकल्पना, स्वरूप व व्याप्ती आकलन झाली. २. लोकसाहित्यातील विविध प्रकार समजले. ३. मराठी लोकसाहित्यातील सामाजिक, सांस्कृतिक, धर्मिक जाणिवा स्पष्ट झाल्या.

HOD
Department of Marathi

Rayat Shikshan Sanstha's

Annasaheb Awate College, Manchar

Department : Marathi (2022-23)

Learning Outcomes

Program Outcomes (PO):

- **PO1. The students gain knowledge in the humanities, social sciences, language and literature that enables them to be sufficiently perceptive and sensible towards society and the self.**
- **PO2. The B.A. graduates will be familiar with the traditions and concepts in the linguistic, social, economic, historical, geographic, political, ideological, and philosophical disciplines.**
- **PO3. The programme also gives graduates the ability to take a variety of competitive exams and select the postgraduate programme of their interest.**
- **PO4. The B.A. programme helps students develop knowledge with human values framing the base to deal with varied life situations with courage and humanity.**
- **PO5. The Students will be motivated enough to think critically and creatively in order to find remedies for a variety of issues that face people today and make the world a better place than it has ever been.**

- **PO6. This Programme provides the base and foundation for to be the responsible citizen of the country.**

Program specific outcomes (PSO) Marathi

A degree in Marathi provides with the wide range of transferrable skills which is important

- **PSO1:** Ability for clear expression for both oral and written.
- **PSO2:** Attend the potential knowledge of Marathi language, their trends and terms.
- **PSO3:** Understand the code of conduct cultural issues.
- **PSO4:** Understand the era trends and study of literature such as Indian literature (Gramin, Dalit, strivadi folk-literature etc.)
- **PSO5 :** Get Information about the history of Modern Marathi Literature.
- **PSO6 :** study News Writing for Media.

Course Outcomes (CO) : Marathi :

BA Programme		
Class	**Course Name**	**Course Objectives & Outcome**
FYBA	मराठी साहित्य : कथा आणि एकांकिका किंवा व्यवहारिक व उपयोजित मराठी भाग १/२ (G1-k/v)	**Objectives :** ६. मराठी साहित्यासंबंधी रुची निर्माण करणे. ७. विद्यार्थांच्या वाङ्मयीन अभिरुचीचा विकास करणे ८. कथा आणि एकांकिका साहित्य प्रकार समजून घेणे. ९. भाषिक व लेखन कौशल्य विकसित करणे. १०. मराठीचा कार्यालयीन / व्यवसायिक कामकाजात वापर, गरज व स्वरूप विशेषांची माहिती करून देणे. **Outcome :** १. मराठी साहित्यासंबंधी रुची निर्माण झाली. २. भाषिक क्षमता विकसित झाली. ३. भाषिक व लेखन कौशल्य विकस झाला.
FYBCOM	भाषा, साहित्य आणि कौशल्यविकास (G1)	**Objectives :** ६. मराठी साहित्यासंबंधी रुची निर्माण करणे. ७. विविध क्षेत्रातील कर्तृत्ववान व्यक्तींच्या कार्याची व विचारांची ओळख करून देणे. ८. भाषिक क्षमता विकसित करणे. ९. भाषिक व लेखन कौशल्य विकसित करणे. १०. मराठीचा कार्यालयीन / व्यवसायिक कामकाजात वापर, गरज व स्वरूप विशेषांची माहिती करून देणे. **Outcome :** १. मराठी साहित्यासंबंधी रुची निर्माण झाली. २. भाषिक क्षमता विकसित झाली.

		३. भाषिक व लेखन कौशल्य विकस झाला. ४. विद्यार्थांच्या वाङ्मयीन अभिरुचीचा विकास झाला.
SYBA	भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार:कांदबरी / ललित गद्य व व्याहारीक उपयोजित मराठी (G2-k/v)	**Objectives :** ११. कांदबरी या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप ,घटक,प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे, १२. नेमलेल्या कांदबरीचे आकलन ,आस्वाद आणि विश्लेषण करणे. १३. भाषिक कौशल्याची क्षमता विकसित करणे. १४. नेमलेल्या अभ्यासपुस्ताकातील ललीतगद्याचे आकलन १५. कार्यालयीन भाषा व्यवहारातील लेखन कौशल्याची ओळख करून देणे. १६. आकलन व आस्वाद क्षमता विकसित करणे. १७. उपयोजित व सर्जनशील लेखनाची क्षमता विकसित करणे. १८. मराठी भाषेची लियीन, व्यावसायिक कामकाजातील गरज, स्वरूप आणि उपयोजन यांची माहिती करून घेणे. १९. कार्यालयीन व्यावसायिक भाषा व्यवहारासाठी आवश्यक लेखनकौशल्ये प्राप्त करणे. २०. नवसमाजमाध्यमांतील विविध भाषिक आविष्कारांचे स्वरूप समजून घेणे. २१. पारिभाषिक संज्ञाची ओळख करून देणे. **Outcome :** १. कांदबरी या साहित्य प्रकारांच्या तात्विक घटकांचे ज्ञान झाले. २. आधुनिक मराठी साहित्यातील निवडक चरित्र-आत्मचरित्र यांचे आकलन व आस्वाद क्षमता विकसित करण्यात आली. ३. पारिभाषिक संज्ञाची ओळख करून दिली.
	आधुनिक मराठी साहित्य : सत्र पहिले प्रकाशवाटा (DSE 1A(3))	**Objectives :** १. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना समजावून घेणे. २. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराच्या प्रेरणा आणि वाटचाल यांची ओळख करून घेणे. ३. ललित गद्यातील अन्य साहित्यप्रकारांच्या तुलनेत आत्मचरित्राचे वेगळेपण समजावून ४. नेमलेल्या या आत्मचरित्राचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे. मराठी साहित्यप्रकारांच्या तात्त्विक घटकांचे ज्ञान देणे. ५. साहित्य विषयक अभिरुची निर्माण करणे. ६. साहित्याचे आकलन व मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करणे. ७. मराठीतील अभिजात साहित्यकृतीचा संस्कार घडवणे. ८. साहित्याचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित करणे. ९. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना समजावून घेणे. १०. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराच्या प्रेरणा आणि वाटचाल यांची ओळख करून घेणे. ११.ललित गद्यातील अन्य साहित्यप्रकारांच्या तुलनेत आत्मचरित्राचे वेगळेपण समजावून १२. नेमलेल्या या आत्मचरित्राचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे. १३. मध्ययुगीन गद्य-पद्य साहित्यप्रकारांची ओळख करून घेणे. १४. नेमलेल्या अभ्यासपुस्तकातील मध्ययुगीन गद्य-पद्याचे आकलन,

		आस्वाद आणि विश्लेषण करणे **Outcome :** १. मराठी साहित्यप्रकारांच्या तात्त्विक घटकांचे ज्ञान झाले. २. साहित्याचे आकलन व मूल्यमापन करण्याची दृष्टी निर्माण करण्यात आली. ३. साहित्याचा सूक्ष्म पातळीवर अभ्यास करण्याची क्षमता विकसित झाली.
	सत्र दुसरे मध्ययुगीन मराठी साहित्य: निवडक मध्ययुगीन गद्य, पद्य [DSE 2 A(3)]	**Objectives :** १. मराठी साहित्य परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे. २. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रेरणा ज्ञात करून देणे. ३. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रवृत्ती ज्ञात करून देणे. ४. साहित्यप्रकारांच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे. ५. साहित्याच्या पार्श्वभूमी संबंधी आकलन करून देणे. **Outcome :** १. मराठी साहित्य परंपरेचे स्थूल ज्ञान प्राप्त झाले. २. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रेरणा आणि प्रवृत्ती ज्ञात झाल्या. ३. साहित्याची पार्श्वभूमी आकलन झाली.
	साहित्यविचार DSE 1B (3) सत्र पहिले साहित्य समीक्षा DSE 2B (3) सत्र दुसरे	१. भारतीय आणि पाश्चात्य साहित्यविचाराच्या आधारे साहित्याची संकल्पना, स्वरूप आणि प्रयोजनविचार समजावून घेणे. २. साहित्याची निर्मितिप्रक्रिया समजावून घेणे. ३. साहित्याची भाषा आणि शैली विषयक विचार समजावून घेणे. ४. साहित्य समीक्षेची संकल्पना, स्वरूप यांचा परिचय करून घेणे. ५.साहित्य आणि समीक्षा यांचे परस्पर संबंध समजावून घेणे व अभ्यासणे. ६. साहित्यप्रकारानुसार समीक्षेचे स्वरूप समजावून घेणे व अभ्यासणे. ७. ग्रंथ परिचय, परीक्षण व समीक्षण यातील फरक समजावून घेणे. **Outcome** ५. साहित्यनिर्मिती प्रक्रिया समजली ६. साहित्याच्या भाषेचे स्वरूप समजले. ७. साहित्यसमीक्षा संकल्पना समजली. ८. साहित्य आणि समीक्षा यांचा परस्पर संबंध समजून घेण्यास मदत झाली.
	प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन |SEC 2 A (2)]	**Objective :** १. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळविणे. २. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी आवश्यक प्रशिक्षण घेणे. ३. प्रकाशनव्यवहार आणि संपादन यासाठी प्रात्यक्षिकासह उपयोजनाची कौशल्ये मिळविणे.प्रकाशन संस्था, जाहिरात संस्था, छापखाने, वृत्तपत्र कार्यालये, वितरण संस्था, ग्रंथ विक्री दुकाने, फ्लेक्स निर्मिती केंद्र, वार्ताहर यांना भेटी देऊन प्रशिक्षण घेणे. ४. जाहिरात, मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी आवश्यक कौशल्ये मिळविणे. ५. जाहिरात, मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी आवश्यक प्रशिक्षण घेणे. ६. जाहिरात, मुलाखतलेखन आणि संपादन यासाठी प्रात्यक्षिकासह उपयोजनाची

	मराठी भाषिक संज्ञापन कौशल्ये MIL 2(2) सत्र पहिले नवमाध्यमे आणि समाज माध्यमांसाठी मराठी MIL 2(2) सत्र दुसरे	**Outcome** १.प्रकाशन व्यवहार आणि संपादन प्रक्रिया समजण्यास व विकसित होण्यास मदत झाली. २. प्रात्यक्षिक आणि संदर्भीय लेखन समजण्यास मदत झाली. ३. जाहिरात व मुलाखत लेखन कौशल्ये विकसित झाली ४. प्रगत भाषिक कौशल्यांची क्षमता विकसित करणे. **Objectives :** १. प्रसारमाध्यमांतील संज्ञापनातील स्वरूप आणि स्थान करणे, २. व्यक्तिमत्व विकास आणि भाषा यांच्यातील सहसंबंध स्पष्ट करणे. ३. लोकशाहीतील जीवनव्यवहार आणि प्रसारमाध्यमे यांचे परस्पर संबंध स्पष्ट करणे. ४.प्रसारमाध्यमांसाठी लेखनक्षमता विकसित करणे. ५.संज्ञापनातील नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचे स्वरूप आणि स्थान स्पष्ट करणे. ६.भाषा, जीवनव्यवहार आणि नवमाध्यमे, समाजमाध्यमांचे परस्परसंबंध ७.नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांसाठी लेखनक्षमता विकसित करणे. ८.नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांविषयक साक्षरता निर्माण करणे. स्पष्ट करणे. ९.नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचा वापर आणि परिणाम याबद्दल चर्चा करणे. **Outcome** १. प्रगत भाषिक कौशल्ये विकसित होण्यास मदत झाली. २. प्रसार माध्यमांचे स्वरूप समजले. ३. समाजमाध्यमावर लेखन करण्याचे सामर्थ्य प्राप्त झाले.
TYBA	भाषा कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : प्रवासवर्णन (CC-1E)/ व्याहारीक उपयोजित मराठी सत्र पहिले भाषा कौशल्य विकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार : कविता (CC-1F) / व्याहारीक उपयोजित मराठी सत्र दुसरे	**Objectives :** १. मुद्रित माध्यमासाठी लेखन कौशल्य आत्मसात करणे. २. प्रवासवर्णन या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, प्रेरणा, प्रयोजने, वैशिष्ट्ये आणि वाटचाल समजून घेणे. ३. नेमलेल्या प्रवासवर्णनाचे आकलन,आस्वाद आणि विश्लेषण करणे. ४. मराठी साहित्य, भाषा कौशल्यविकास आणि शासनव्यवहार यांची माहिती करून देणे. ५. कविता या साहित्यप्रकाराची विविध आविष्कार व भाषा रूपांची अभ्यास पुस्तकातील कवितांच्या आधारे ओळख करून देणे. **Outcome :** १. मुद्रित माध्यमासाठी लेखन कौशल्य आत्मसात झाली. २. प्रवासवर्णन या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, प्रेरणा, प्रयोजने, वैशिष्ट्ये आणि वाटचाल समजून घेतली. ३. नेमलेल्या प्रवासवर्णनाचे आकलन,आस्वाद आणि विश्लेषण करून घेतले. ४. मराठी साहित्य, भाषा कौशल्यविकास आणि शासनव्यवहार यांची माहिती झाली. ५. कविता या साहित्यप्रकाराची विविध आविष्कार व भाषा रूपांचा अभ्यास कसा करावा यासंदर्भातील ज्ञान विद्यार्थ्यांना मिळाले.

	मध्ययुगीन मराठी वांग्मयाचा स्थूल इतिहास : प्रारंभ ते इ.स.१६०० (DSE1C) सत्र पहिले मध्ययुगीन मराठी वांग्मयाचा स्थूल इतिहास : १६०१ ते इ.स.१८१७ (DSE1D) सत्र दुसरे	**Objectives :** १. वांग्मय इतिहास संकल्पना, स्वरूप,प्रेरणा,प्रवृत्ती समजून घेणे. २. मध्ययुगीन कालखंडाची सामाजिक, सांस्कृतिक पार्श्वभूमी समजून घेणे. ३. मराठी भाषा साहित्याचा कालखंडानुरूप इतिहास समजून घेणे. **Outcome :** १. वांग्मय इतिहास संकल्पना, स्वरूप,प्रेरणा,प्रवृत्ती समजून घेतली. २. मध्ययुगीन कालखंडाची सामाजिक, सांस्कृतिक पार्श्वभूमीचे आकलन विध्यार्थ्यांना झाले. ३. मराठी भाषा साहित्याचा कालखंडानुरूप इतिहास समजून घेतला.
	वर्णनात्मक भाषाविज्ञान :भाग १ (DSE 2C) सत्र पहिले वर्णनात्मक भाषाविज्ञान :भाग १ (DSE 2D) सत्र दुसरे	**Objectives :** १. भाषा स्वरूप, वैशिष्टे व कार्य समजून घेणे. २. भाषा अभ्यासाची आवश्यकता स्पष्ट करणे. ३. भाषा अभ्यासाच्या शाखा आणि विविध पद्धतीचा थोडक्यात परिचय करून देणे. ४. स्वनिम संकल्पना आणि रुपिम व्यवस्था समजावून देणे. ५. वाक्यविन्यास व अर्थविन्यास या वैज्ञानिक संकल्पनांचा सूक्ष्म परिचय करून देणे. **Outcome :** १. भाषा स्वरूप, वैशिष्टे व कार्य समजून घेतले. २. भाषा अभ्यासाची आवश्यकता का आहे यासंदर्भाची जाणीव झाली. ३. भाषा अभ्यासाच्या शाखा आणि विविध पद्धतीचा परिचय झाला. ४. स्वनिम संकल्पना आणि रुपिम व्यवस्था समजून घेतली. ५. वाक्यविन्यास व अर्थविन्यास या वैज्ञानिक संकल्पनांचा परिचय झाला.

MA Programme

Class	Course Name	Course Objectives & Outcome
M.A.- I	भाषाव्यावहार आणि भाषिक कौशल्य भाग १/ भाग २	**Objectives :** १. विविध स्तरावरील भाषिक कौशल्य व क्षमता विकसित करणे. २. व्यक्तिमत्व विकास व भाषिक कौशल्य परस्पर संबंध समजावून देणे. ३. प्रसारमाध्यमे स्वरूप समजावून देणे. ४. मुलाखत लेखन व भाषांतर या कौशल्याचे स्वरूप समजावून देणे. ५. जनसंपर्क कौशल्याची आवशकता व तंत्रे समजावणे. **Outcome :** १. विविध स्तरावरील भाषिक कौशल्य व क्षमता विकसित झाल्या. २. मुलाखत लेखन व भाषांतर या कौशल्याचा विकास झाला. ३. जनसंपर्क कौशल्याची आवशकता व तंत्रे समजली.
	अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स. १८१८ ते इ.स. २०१०)	**Objectives :** १. मराठी साहित्य परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे. २. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रेरणा ज्ञात करून देणे. ३. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रवृत्ती ज्ञात करून देणे. ४. साहित्यप्रकारांच्या विकसनशील परंपरेचे स्थूल ज्ञान करून देणे. ५. साहित्याच्या पार्श्वभूमी संबंधी आकलन करून देणे. **Outcome :** १. मराठी साहित्य परंपरेचे स्थूल ज्ञान प्राप्त झाले. २. विशिष्ट कालखंडाच्या साहित्यामागील प्रेरणा आणि प्रवृत्ती ज्ञात झाल्या. ३. साहित्याची पार्श्वभूमी आकलन झाली.

	ऐतिहासिक भाषाविज्ञान आणि सामाजिक	**Objectives :** १. भाषाकुलाची संकल्पना व उत्पत्तीचा अभ्यास करणे. २. मराठी भाषेचा उत्पत्ती काळ आणि स्थितीगती जाणून घेणे. ३. भाषा म्हणून मराठीच्या वाटचालीचा आढवा घेणे. ४. समाजातील भाषा उपयोजनातील विविधता समजून घेणे. ५. सामाजिक भाषाविज्ञान संकल्पना, स्वरूप व व्याप्ती अभ्यासणे. **Outcome :** १. भाषाकुलाची संकल्पना व उत्पत्ती समजली. २. मराठी भाषेचा उत्पत्ती काळ आणि स्थितीगती समजली. ४. समाजातील भाषा उपयोजनातील विविधतेचे आकलन झाली. ५. सामाजिक भाषाविज्ञान संकल्पना, स्वरूप व व्याप्ती समजली.
	ऐच्छिक : ग्रामीण / दलित साहित्य	**Objectives :** १. ग्रामीण साहित्याची निर्मिती व कारण परंपरा समजावून देणे. २. दलित साहित्याची निर्मिती व कारण परंपरा समजावून देणे. ३. ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप व कार्य यांची चिकित्सा करणे. ४. दलित साहित्यातील वेदना, विद्रोह याचे स्वरूप समजावून देणे. ५. ग्रामीण व दलित साहित्याचे योगदान, गती आणि दिशा यांची मीमांसा करणे. **Outcome :** १. ग्रामीण आणि दलित साहित्याची निर्मिती व कारण परंपरा समजली. २. ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप व कार्य यांची माहिती मिळाली. ३. दलित साहित्यातील वेदना, विद्रोह याचे स्वरूप समजले. ४. ग्रामीण व दलित साहित्याचे योगदान, गती आणि दिशा यांचे आकलन झाले.
M.A. II	प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार	**Objectives :** १. लेखन कौशल्य आत्मसात करण्यास मदत करणे. २. प्रसारमाध्यमाचे समाजातील महत्त्व विशद करणे. ३. प्रसारमाध्यमातील मराठी भाषेचे स्थान स्पष्ट करणे. ४. प्रसारमाध्यमासाठी भाषिक क्षमता विकसित करणे. ५. प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार यातील परस्पर संबंध समजावून देणे. **Outcome :** १. प्रसारमाध्यमासाठीचे लेखन कौशल्य आत्मसात झाले. २. प्रसारमाध्यमासाठी भाषिक क्षमता विकसित झाल्या. ३. प्रसारमाध्यमे आणि साहित्यव्यवहार यातील परस्पर संबंध स्पष्ट झाला.
	साहित्य : समीक्षा व संशोधन	**Objectives :** १. साहित्य समीक्षा व्यवहाराची समज व संकल्पना समजावून देणे. २. समीक्षा पद्धतीमागील दृष्टी समजावून देणे. ३. मराठी साहित्य समीक्षकांची परंपरा व क्षमता ज्ञात करून देणे. ४. संशोधनाची संकल्पना, प्रयोजने व पद्धती समजावून देणे. ५. संशोधन करण्याची दृष्टी व क्षमता विकसित करणे. **Outcome :** १. साहित्य समीक्षा व्यवहाराची समज व संकल्पना समजली. २. मराठी साहित्य समीक्षकांची परंपरा व क्षमता विकसित झाल्या. ३. संशोधनाची संकल्पना, प्रयोजने व पद्धती समजल्या.
	नेमलेल्या अर्वाचीन	**Objectives :** १. अर्वाचीन कालखंडातील साहित्यप्रकार, संकल्पना व स्वरूप लक्षात घेणे.

	साहित्यकृतीचा अभ्यास	२. साहित्यकृतींची वैशिष्टये जाणून घेणे. ३. साहित्यकृतींतील साहित्यिकमूल्ये आणि जीवनमूल्ये जाणून घेणे. ४. अर्वाचीन साहित्यप्रकारांची वैशिष्टेये जाणून घेणे . ५. कालखंड आणि साहित्यकृतीच्या निर्मितीचा अनुबंध शोधणे. **Outcome :** १. अर्वाचीन कालखंडातील साहित्यप्रकार, संकल्पना व स्वरूप समजले. २. साहित्यकृतींची वैशिष्टये समजली. ३. कालखंड आणि साहित्यकृतीच्या निर्मितीचा अनुबंध शोधला.
	ऐच्छिक : लोकसाहित्याची मूलतत्त्वे आणि मराठी लोकसाहित्य	**Objectives :** १. लोकसाहित्याची संकल्पना समजावून देणे. २. लोकसाहित्याचे स्वरूप व व्याप्ती समजावून घेणे. ३. लोकसाहित्याची सर्वसमावेशता लक्षात आणून देणे. ४. लोकसाहित्यातील विविध प्रकार समजावून देणे. ५. मराठी लोकसाहित्यातील सामाजिक, सांस्कृतिक, धर्मिक जाणिवा स्पष्ट करणे. **Outcome :** १. लोकसाहित्याची संकल्पना, स्वरूप व व्याप्ती आकलन झाली. २. लोकसाहित्यातील विविध प्रकार समजले. ३. मराठी लोकसाहित्यातील सामाजिक, सांस्कृतिक, धर्मिक जाणिवा स्पष्ट झाल्या.

HOD

Department of Marathi